

26.09.2016

Kommunal- og Moderniseringsdepartementet

Arkivsak: 16/1632
Løpenr.: 16/11563
Sakshandsamar:
Anita Bjørk Ruud

Via høyringsportal på nett.

Melding om politisk behandling - Fråsegn - framlegg til ny kommunelov

Vi viser til høyringsutkastet til ny kommunelov.

Det vert med dette gjeve melding om at Kommunestyret har vedteke slik uttale møte den 22.09.2016, sak 48/16:

«Vurdering/uttale;

Kommunane har ansvar for dei mest basale tenestene for alle innbyggjarane og som samfunnsutviklar og tilretteleggar for næringsliv og arbeidsplasser rundt om i landet. Eit grunnleggjande prinsipp i demokratiet vårt er at kommunar er styrt av politikarar som er vald av innbyggjarane. Mange av forslag i NOU-en er bra, men vi er bekymra for at nokre overordna forslag vil endre grunnleggjande kva ein kommune er. Eit velfungerande lokalt demokrati, med god og brei rekruttering, krev at kommunane vert organisert på ein måte som gjer det attraktivt å være folkevald. Luster kommune meiner at samfunnet er tent med å styrke kommunane som folkevalde, sjølvstyrte forvaltningsorgan som ivaretek innbyggjarane og næringsliv gjennom partsbasert utviklingsarbeid, og utan å vere kommersialiserte.

Serskilde kommentarar

Formålet

Ein sentral del av vårt demokrati er at innbyggjarane vel personar til å representere seg i sitt lokalmiljø, i sin kommune. Nettopp det at desse representantane er valt for å styre kommunen på vegne av innbyggjarane, er bakgrunnen for at vi i Norge seier vi har folkestyre. Difor er det problematisk at fokuset i forslag til nyt formål i § 1 er «sjølvstyrte kommunar», og at "folkestyre" er tatt ut av lovteksten. Sjølvstyre er sjølvstyg viktig for kommunar, men utan at det er folkevalde som styrer, kan vi få heilt andre kommunar enn vi har i dag, sidan også for eksempel aksjeselskap er sjølvstyrte. Kommunane sitt sjølvstryer er forøvrig godt dekkja i kapittel 2 i lova, i tillegg til at kommunalt sjølvstyre er grunnlovsfesta. Luster kommune ønskjer å vidareføre dagens formålsparagraf der folkestyret er hovudfokus og støttar mindretalet si innstilling til «formålsparagraf» i § 1-1.

Folkevald - definisjon

I kapittel 5 vert innhaldet i definisjonen av «folkevald» svekka fordi også «personer som et folkevalt organ har valt inn i et folkevalt organ» er å sjå som folkevalt (§ 5-1, 4. ledd). Det er vanlegvis dei politiske partia og ikkje dei valte politikarane som vel personar til å styre verksemdar eller til å vere styrerepresentantar der. Det gjer imidlertid ikkje desse utvalte

personene til «folkevalte», men til oppnemnte av kommunen. Når i tillegg definisjonen av kva som er eit folkevalt organ vert utvida til å omfatte mellom anna styre for ein institusjon, styre for deler av kommunal verksemd eller kommunalt føretak og regionråd (§ 5-1), vert den verkelege folkevalte styringa med kommunen og kommunens verksemd svekka. Dette er spesielt problematisk i forhold til innsyn/openheit og allmenne omsyn, der ein ikkje valt person å avgjere om ei sak skal haldast for lukka dører, jfr. § 11-5.5. ledd. Luster kommune støtter ikkje den utvida definisjonen av «folkevalgt» og ønskjer ein klar regel for at folkevalte berre er dei som vert valt eller er vara til kommune- og fylkestingsval. Luster kommune støtter elles fleirtalet si innstilling om å oppretthalde at minst 40 % skal vere representert frå kvart kjønn ved val til folkevalte organ (§ 7-6 4.ledd)

Administrasjonen og rådmannen si rolle

Det vert foreslått at rådmannen, som er foreslått endra til kommunedirektør, skal få større ansvar for tilsette og større ansvar for oppgåver (§ 13-1).

Luster kommune er einig i at administrasjonen og rådmannen som administrativ sjef skal ha klare ansvarsområder. På den bakgrunn støttar og Luster kommune utvalet sitt forslag om at rådmannen(kommunedirektøren) skal ha eit lovfesta ansvar for personalsaker.

Luster kommune støtter imidlertid ikkje den nye stillingstittelen kommunedirektør, som blir brukt i Danmark. I Sverige er stillinga kommunesjef. I Norge er rådmann ein godt innarbeidd stillingstittel som speglar oppgåver og funksjonen til kommunen sin øverste administrative leiar på ein god måte.

Ordførar

Luster kommune meiner det er uheldig at ein folkevalt ordførar skal kunne avsettast, til tross for sterke krav, og støttar mindretalet si innstilling til § 7-11 andre, fjerde og femte ledd. Det er ingen parallell til slik regulering innan vårt demokratiske system.

Økonomireglementet

Fleire retningslinjer i økonomireglementet er vidareføringar, med ein del innskjerpingar og klargjeringar som Luster kommune er positive til. Mellom anna presiseringa av skilje mellom drift og investering i § 14-9, lovregulering av sjølvkost § 15-1 og krav til at det skal vedtakast måltall om kommunens økonomi, § 14-2 c. Fram til no har skiljet mellom drift og investering vert regulert gjennom forskrift og utdjupa av «God kommunal regnskapsskikk»(GKRS), medan sjølvkost berre har vert knytt til enkelte områder. Luster kommune meiner det er fornuftig at desse forholda vert regulert direkte i lova og at dei vert utdjupa i forskrift.

Internkontroll

Luster kommune støtter også forslaga i NOU-en om betre internkontroll. Luster kommune meiner at styrka internkontroll må innebere redusert omfang av statleg tilsyn med kommunane, slik utvalet sjølv peikar på. Luster kommune at ei lovendring om betre internkontroll i kommunane må kombinerast med ei rapporteringsordning for statlege tilsynsorgan som viser utviklinga i omfanget av statleg tilsyn retta mot kommunane. Omfanget av statleg tilsyn bør jamleg drøftast i konsultasjonsmøta mellom regjeringa og KS.

Oppgåvefelleskap

Det vert opna for ein ny type samarbeid mellom kommunar som ønskjer å få utført ei oppgåve i fellesskap, kalla oppgåvefelleskap, jfr § 19-1. I eit slikt oppgåvefelleskap vil kvar enkelt deltakar ha uavgrensa økonomisk ansvar for sin del av fellesskapet sine plikter. Dei oppgåvefelleskapa som vert skilt ut som eigne rettssubjekt, blir nærast å betrakte som de noverande Interkommunal selskap med eit representantskap som øverste organ, jfr. § 19-3 Luster kommune konstaterer at retningslinjene i § 19-1 er å lese som "kan", og legg til rette for at kommunalt oppgåvefelleskap også kan etablerast

som ein del av kommunen som rettssubjekt.

Kontrollutval

Det vert vurdert å ikkje lovfeste eksisterande praksis om at kontrollutvalet sin leiar skal vere frå eit anna parti enn det som ikkje blir sett på som i posisjonen i kommunestyret. Denne praksisen er viktig i demokratisk samanheng og Luster kommune foreslår at dette vert lovfesta i eigen paragraf.

Kommunale føretak

Det er foreslått av utvalet at kommunestyrerepresentantar og vararepresentantar ikkje kan vere styremedlemmer i kommunale føretak, jfr. § 9-5 2. ledd. Grunngeving er habilitetsproblem og dobbeltroller.

Kommunar er ikkje-kommersielle forvaltningsorgan som skal ivareta innbyggjarar og næringsliv. Luster kommune meiner difor det er uproblematisk at styremedlemmene i kommunale føretak vert valt av og blant kommunestyret sinemedlemmer. Det kan tvert i mot vere ein fordel for den totale styringa av kommunen si verksemd at det vert valt representantar som har kunnskap om ei bestemt verksemd som styrerepresentant.

Luster kommune meiner at det er først når det er kommersielle interesser at spørsmålet om habilitet er relevant. Spørsmålet om habilitet er viktig, men då i forhold til moglegheitene til å skaffe fordeler til seg sjølv. I ei kommunal verksemd vil ikkje ei grunngeving utfrå forretningsløyndom vere relevant. Luster kommune føreslår difor at § 9-5 2. ledd vert stroke.»

Med helsing

Anita Bjørk Ruud
politisk sekretariat

Dokumentet er elektronisk godkjent og har difor ikkje signatur.

Kopi via epost til:
Sogn regionråd
KS Region Vest